

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/sledztwa-i-lustracja/sciganie-zbrodni-przeciwko-nar/akty-oskarzenia/239393,434-Akt-oskarzenia-przeciwko-Stanislawowi-Z.html>
21.03.2026, 19:36

434. Akt oskarżenia przeciwko Stanisławowi Ż.

19.03.2026

W dniu 9 marca 2026 roku prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu we Wrocławiu skierował do Wojskowego Sądu Garnizonowego we Wrocławiu akt oskarżenia przeciwko byłemu sędziemu Sądu Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu Stanisławowi Ż., któremu zarzucono bezprawne pozbawienie wolności dwóch osób oraz wydanie decyzji o zastosowaniu wobec trzech innych osób dozoru milicyjnego. Wszystkie osoby pokrzywdzone były członkami NSZZ „Solidarność” i zostały aresztowane za niestanowiącą przestępstwa działalność strajkową w dniach 13 i 14 grudnia 1981 roku w Kopalni Węgla Kamiennego „Thorez” w Wałbrzychu.

Przedmiotem śledztwa Oddziałowej Komisji ŚZpNP we Wrocławiu było działanie podjęte w dniu 19 grudnia 1981 roku we Wrocławiu przez oskarżonego – wówczas sędziego Sądu Śląskiego Okręgu Wojskowego, które polegało na utrzymaniu w mocy postanowień o tymczasowych aresztowaniach dwóch członków NSZZ „Solidarność”, którym – w prowadzonym postępowaniu karnym, na podstawie unormowań przyjętych w dekrete z dnia 13 grudnia 1981 roku o stanie wojennym – zarzucono niezaprzymanie działalności związkowej i zorganizowanie strajku w dniach 13 i 14 grudnia 1981 roku w Kopalni Węgla Kamiennego „Thorez” w Wałbrzychu. W stosunku do trzech innych pokrzywdzonych wprowadzono uchylono postanowienia o tymczasowym aresztowaniu, jednak zastosowano wobec nich nadzór milicyjny, zobowiązując ich do stałego przebywania w miejscowości gdzie zamieszkują oraz do codziennego zgłaszania się do organu dozoru w określonych odstępach czasu.

W akcie oskarżenia podniesiono, że czyny zarzucone pokrzywdzonym nie stanowiły przestępstw, bowiem gdy doszło do strajku w KWK „Thores” w Wałbrzychu dekret z dnia 13 grudnia 1981 roku o stanie wojennym jeszcze nie obowiązywał, gdyż w tych dniach nie doszło do publikacji tegoż aktu prawnego w Dzienniku Ustaw. Bezprawiem było zatem zarówno pozbawienie wolności pokrzywdzonych na mocy postanowień o ich tymczasowych aresztowaniach, jak też utrzymanie takich decyzji w mocy przez Sąd Śląskiego Okręgu Wojskowego. Działaniem bezprawnym było także zastosowanie wobec pokrzywdzonych dozoru milicyjnego. Utrzymanie w mocy przez Sąd Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu, w składzie którego zasiadał oskarżony, postanowień o tymczasowych aresztowaniach pokrzywdzonych, a także orzeczenie o zastosowaniu nadzoru milicyjnego wobec niektórych z nich było zatem działaniem bezprawnym i stanowiło akt represji za prowadzenie działalności opozycyjnej wobec ówczesnych władz partyjnych i państwowych oraz podjęcie protestu przeciwko bezprawnemu wprowadzeniu w Polsce stanu wojennego.

Czyny zarzucone w akcie oskarżenia zostały opisane w art. 231 § 1 kk i art. 189 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 roku o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

[Poprzedni Strona](#)